

אמון הציבור בחיסונים – מה הציבור חושב?

ד"ר עדי ניב-יגודה

מומחה למדיניות בריאות ומשפט רפואי, משנה לדיקן בית הספר

לניהול מערכות בריאות, המכללה האקדמית נתניה

בשיתוף עם

קרדיט לציטוט נתונים:

ניב-יגודה, ע. 2025. "אמון הציבור בחיסונים – מה הציבור חושב?" (מחקר במימון האגודה לזכויות החולה)

The Society for Patients Rights in Israel

جمعية حقوق المرضى في إسرائيل

כל הזכויות שמורות - ד"ר עדי ניב-יגודה והאגודה לזכויות החולה

מתודולוגיה

שיטה:

סקר אינטרנטי ייעודי (בחלק מהשאלות נדרש לדרג בין אפשרויות או לבחור ביותר מאפשרות אחת)

המשיבים:

גברים ונשים, גולשי אינטרנט בגילאי 18 ומעלה, המהווים מדגם ארצי ומייצג של אוכלוסייה זו במדינת ישראל (מגזר יהודי וערבי נדגמו כחלקם באוכלוסייה).

גודל המדגם:

N=809

טווח שגיאה:

טווח השגיאה הסטטיסטית המרבית בנסיבות דגימה זו הוא $\pm 3.4\%$, וברמת מובהקות סטטיסטית של 95%.

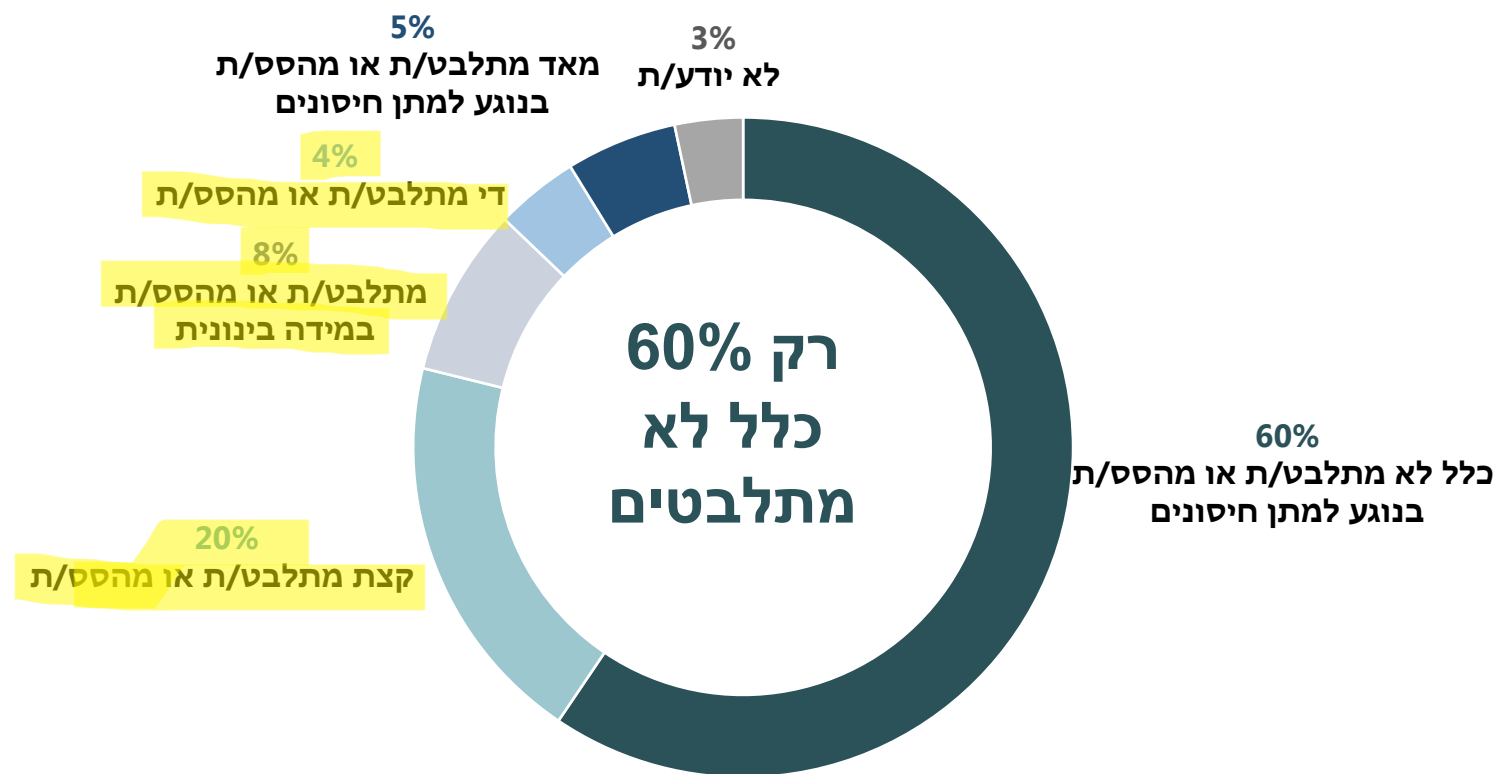
מועד ביצוע:

שבוע האחרון של חודש אפריל 2025

נתחיל מהסוף.....

- **הציבור בישראל מביע אמון גבוה יחסית בחיסונים** – רובו המכריע אינו מתלבט לגבי קבלת חיסונים, תופס את יתרונותיהם כעולים על הסיכונים, ומביע נכונות גבוהה להתחסן גם בעתיד. עם זאת, **לצד הרוב התומך, קיימת קבוצת מתלבטים – קבוצה פגיעה במיוחד להשפעת מידע שגוי.**
- **החשיפה למידע על אי-בטיחות חיסונים ברשתות החברתיות גבוהה**, ולמרות שרוב הציבור אינו תופס את הרשתות כמקור אמין, **המידע בהן משפיע בפועל – בעיקר על מתלבטים**: שליש מהם שינו את עמדתם בעקבות החשיפה.

תפיסת מתן חיסונים מומלצים של משרד הבריאות

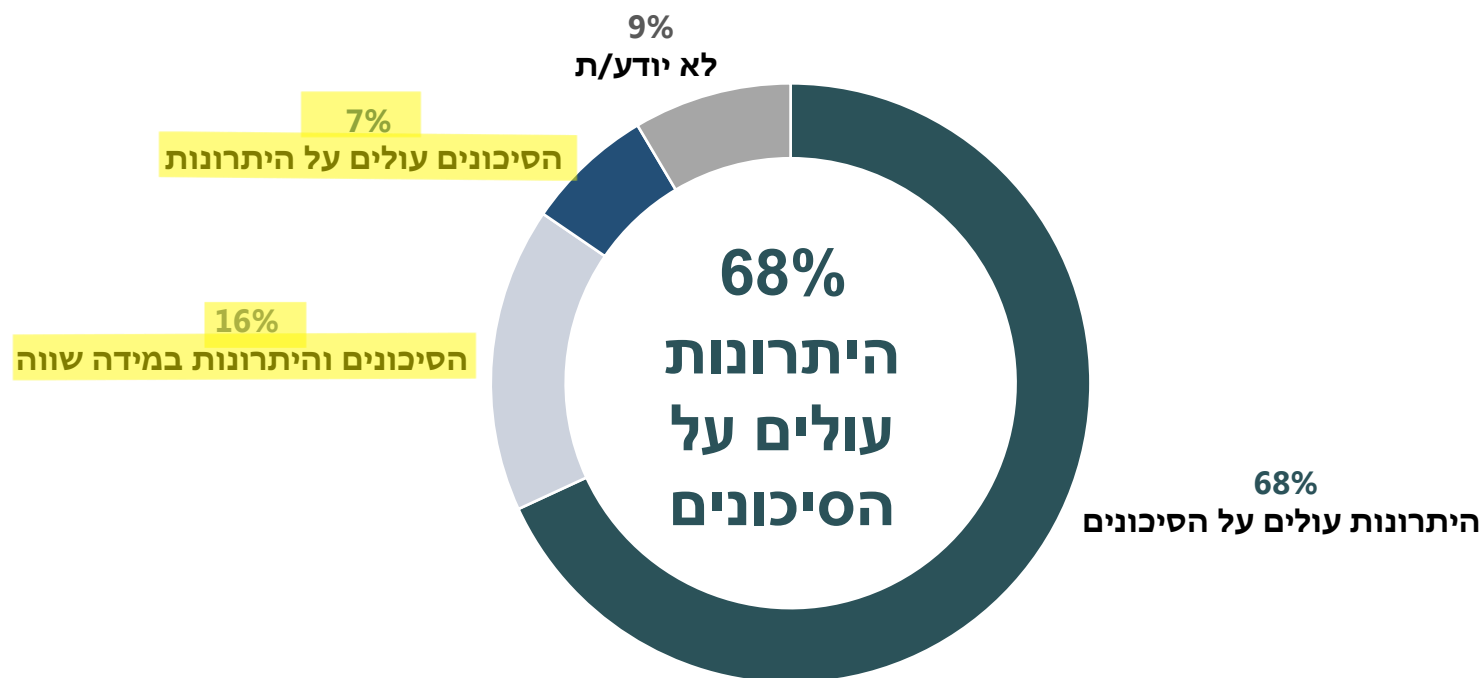
יש להתמקד בקבוצת המתלבטים

מרבית הציבור כמעט ולא מתלבטים לגבי חיסונים המומלצים על ידי משרד הבריאות, כאשר מעל למחצית כלל לא מתלבטים.

שיעור אלו שכלל לא מתלבטים עולה עם העלייה בגיל (מ-55% ל-72%).

כל הזכויות שמורות - ד"ר עדי ניב-יגודה והאגודה לזכויות החולה

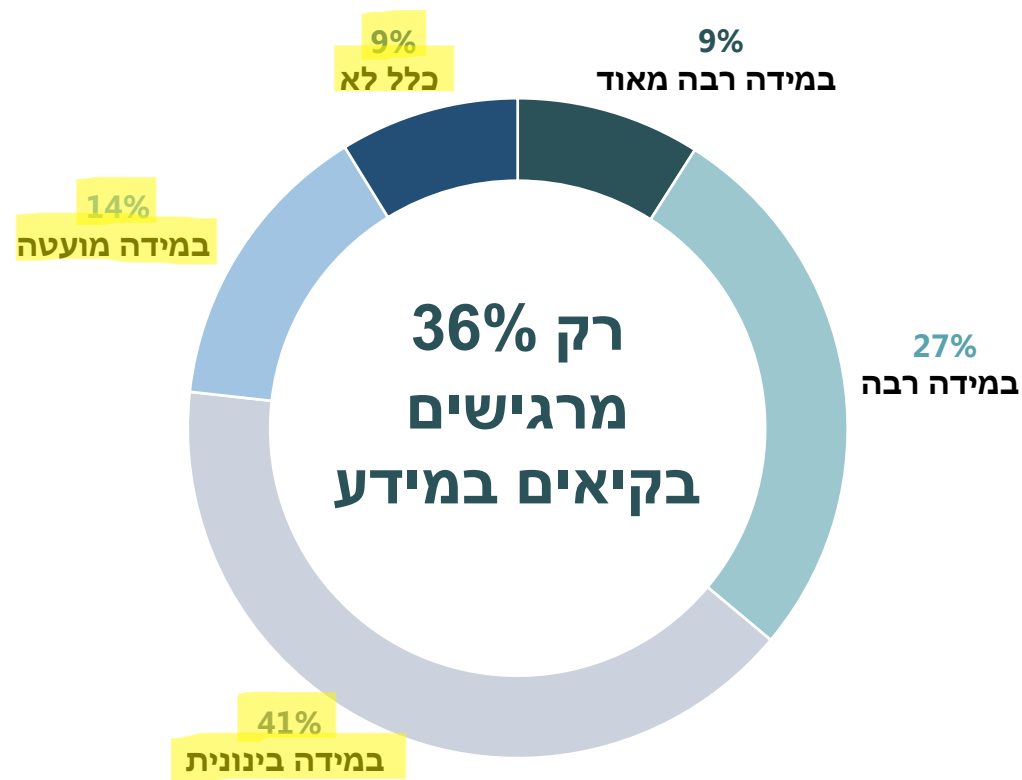
תפיסת היתרונות מול הסיכונים במתן חיסונים

כשני שלישים מהציבור סבורים שהיתרונות של החיסונים עולים על הסיכונים שיש בהם, בעוד רק מתחת לעשירית סבורים שהסיכונים עולים על היתרונות.

שיעור אלו שסבורים שהיתרונות עולים על הסיכונים עולה עם העלייה בגיל (מ-62% ל-78%) וגבוה יותר בקרב אלו שלא מתלבטים כלל לגבי חיסונים (90%, ביחס ל-36% בקרב אלו שמתלבטים). כל הזכויות שמורות - ד"ר עדי ניב-יגודה והאגודה לזכויות החולה

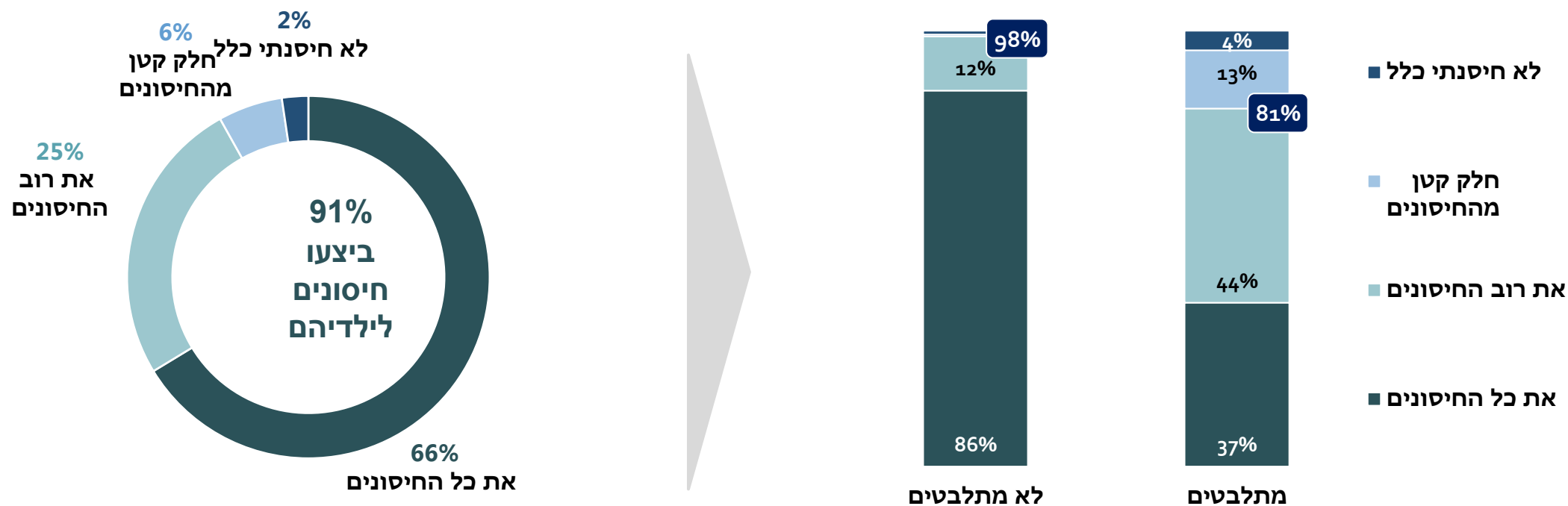
תחושת בקיאות במידע הרפואי על חיסונים

לציבור חסר
מידע!

ביצוע חיסונים לילדים בהמלצת משרד הבריאות

בקרב הורים לילדים עד גיל 18, N=386

מרבית ההורים מעידים שחיסנו את ילדיהם בכל או רוב החיסונים בהתאם להמלצת משרד הבריאות, מרביתם ביצעו את כולם.

חסמים לביצוע חיסונים בהמלצת משרד הבריאות

בקרוב הורים לילדים עד גיל 18 שלא חיסנו את ילדיהם לפחות בחיסון אחד, N=129
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

שיעור יחסית גבוה
של חוסר אמון

'מאבדים' כ- 15%
מתחסנים בגלל מסע
מתחסן

ביצוע חיסון לשפעת בשנה האחרונה

חסמים לביצוע חיסון לשפעת

בקרב אלו שלא ביצעו חיסון, N=574
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

לא רואה בזה צורך 52%

לא הספקתי / שכחתי 23%

חושב/ת שהחיסון לא יעיל 15%

חשש מתופעות לוואי 15%

חשש מנזק לאורך זמן / קבוע 12%

חוסר אמון במערכת הבריאות 8%

קושי להגיע / לקבוע תור 7%

מניעה רפואית (לא יכול/ה להתחסן) 3%

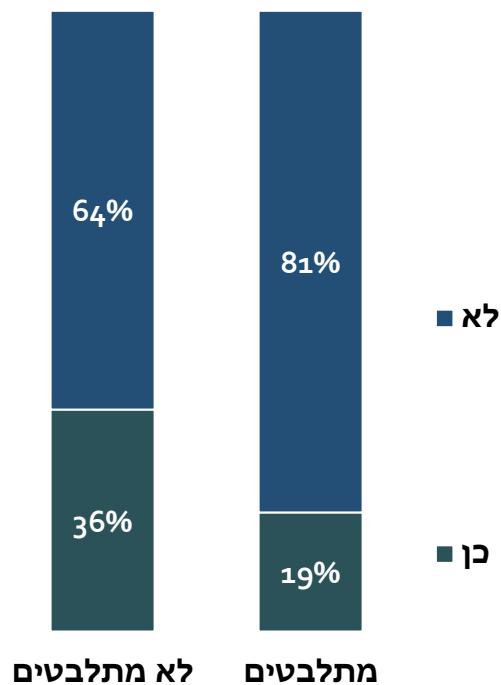
29%
ביצעו חיסון
לשפעת

'מאבדים' כ - 30%
מתחסנים בגלל מסע
מתחסן

ביצוע חיסון לשפעת בשנה האחרונה

פילוח לפי התלבטות לגבי חיסונים

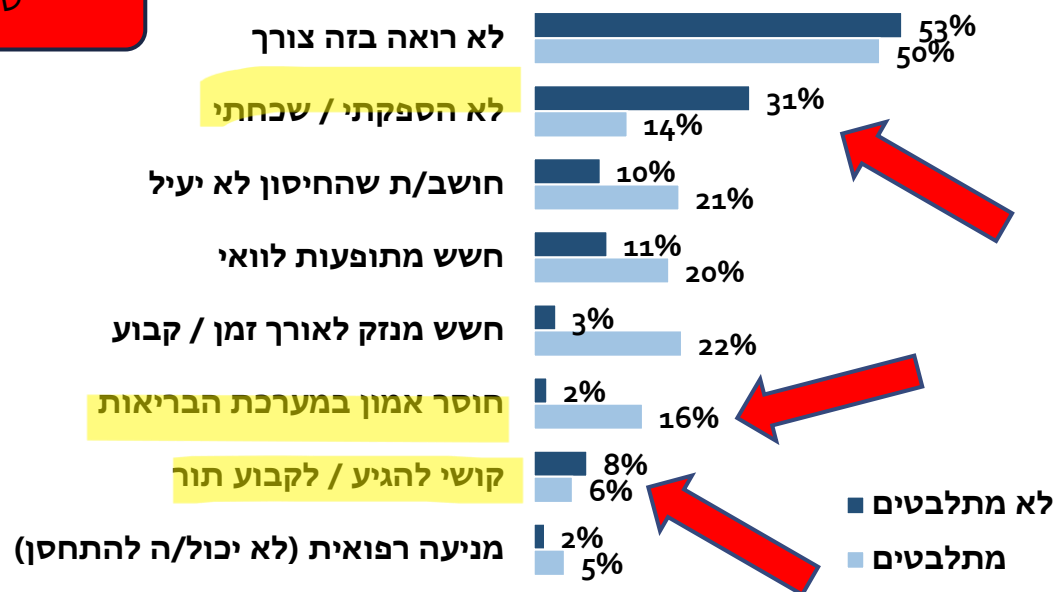
ביצוע חיסון לשפעת

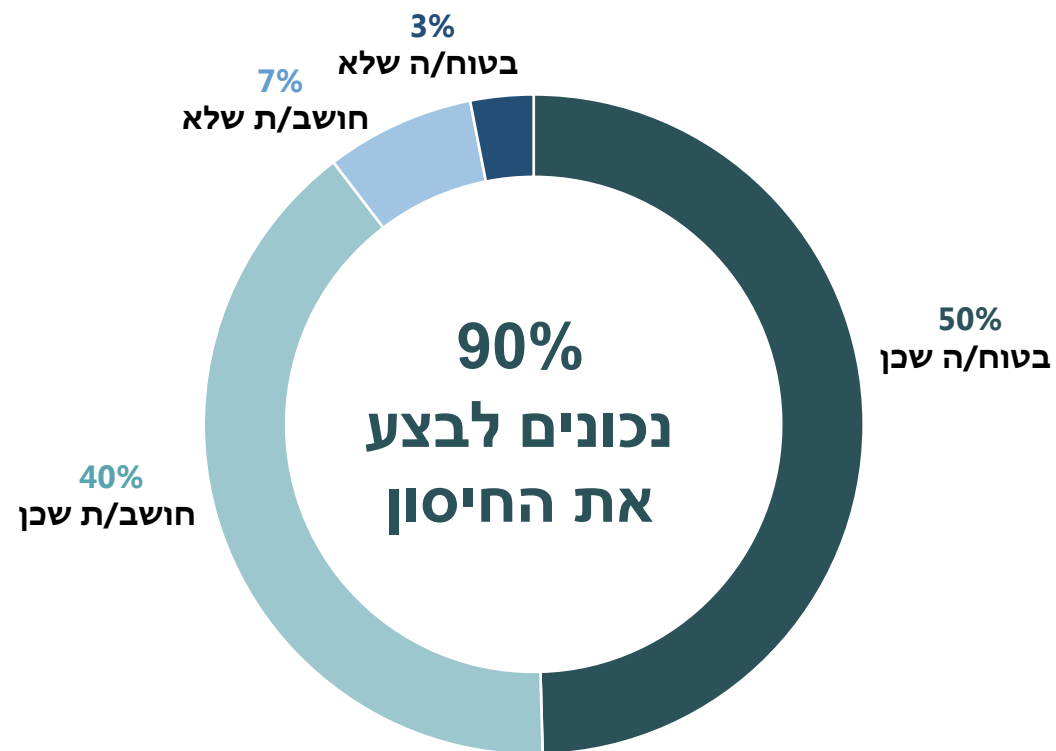
מפספסים שיעור גבוה של אנשים שהיו מתחסנים אם הנגשה טובה יותר

חסמים לביצוע חיסון לשפעת

בקרוב אלו שלא ביצעו חיסון, N=574
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

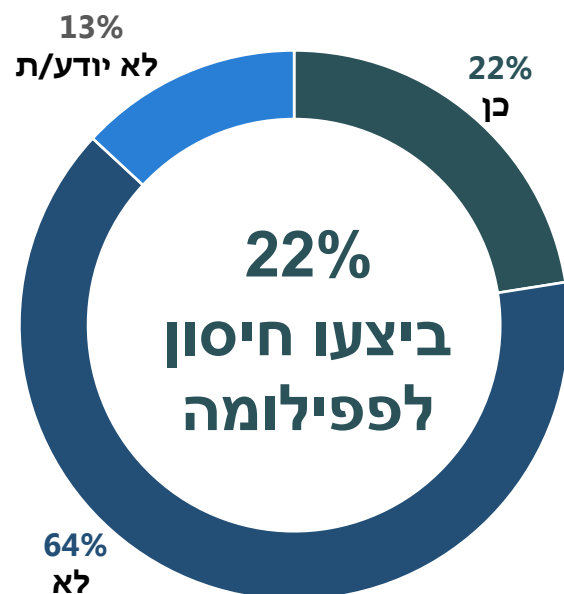
נכונות ביצוע חיסון למניעת סרטן

מרבית הציבור מעידים שבמידה ויהיה חיסון למניעת סרטן הם יעשו את החיסון.
אלו שלא מתלבטים כלל לגבי חיסונים גם נכונים יותר לבצע חיסון למניעת סרטן (96%, ביחס ל-80% בקרב אלו שמתלבטים).

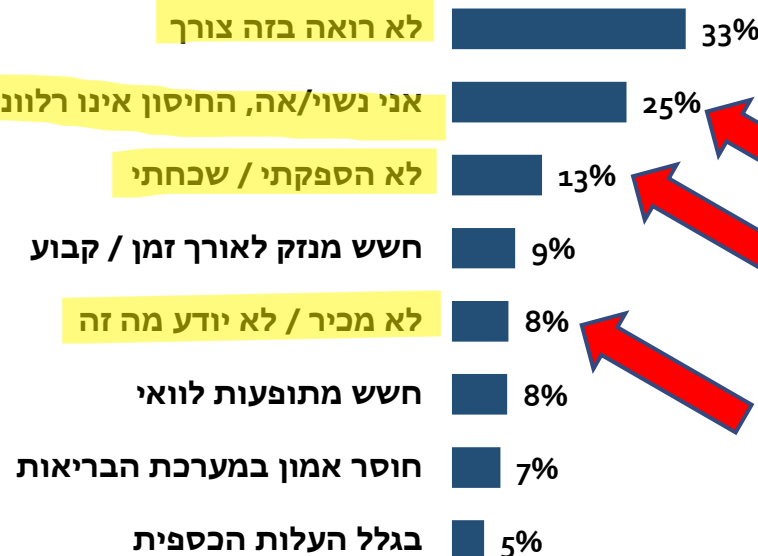
ביצוע חיסון לפפילומה (מעל גיל 18 שנה)

שיעור אלו שהתחסנו לפפילומה גבוה יותר בקרב נשים (32%, ביחס ל-13% בקרב גברים) יורד עם העלייה בגיל (מ-37% ל-5%) ועם העלייה בדתיות (מ-28% ל-15%).

חסמים לביצוע חיסון לפפילומה

בקרב אלו שלא ביצעו חיסון, N=521
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

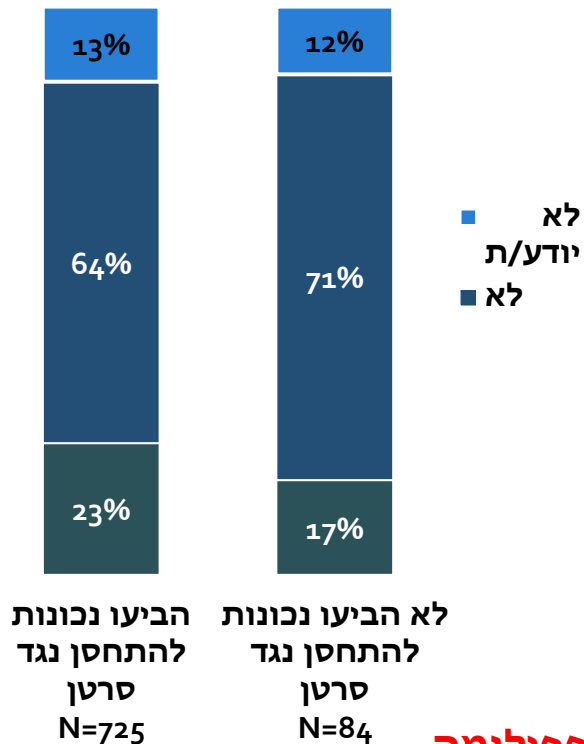
חסר מידע והנגשה
בהתאם לקהל היעד

ביצוע חיסון לפפילומה

פילוח לפי נכונות להתחסן נגד סרטן

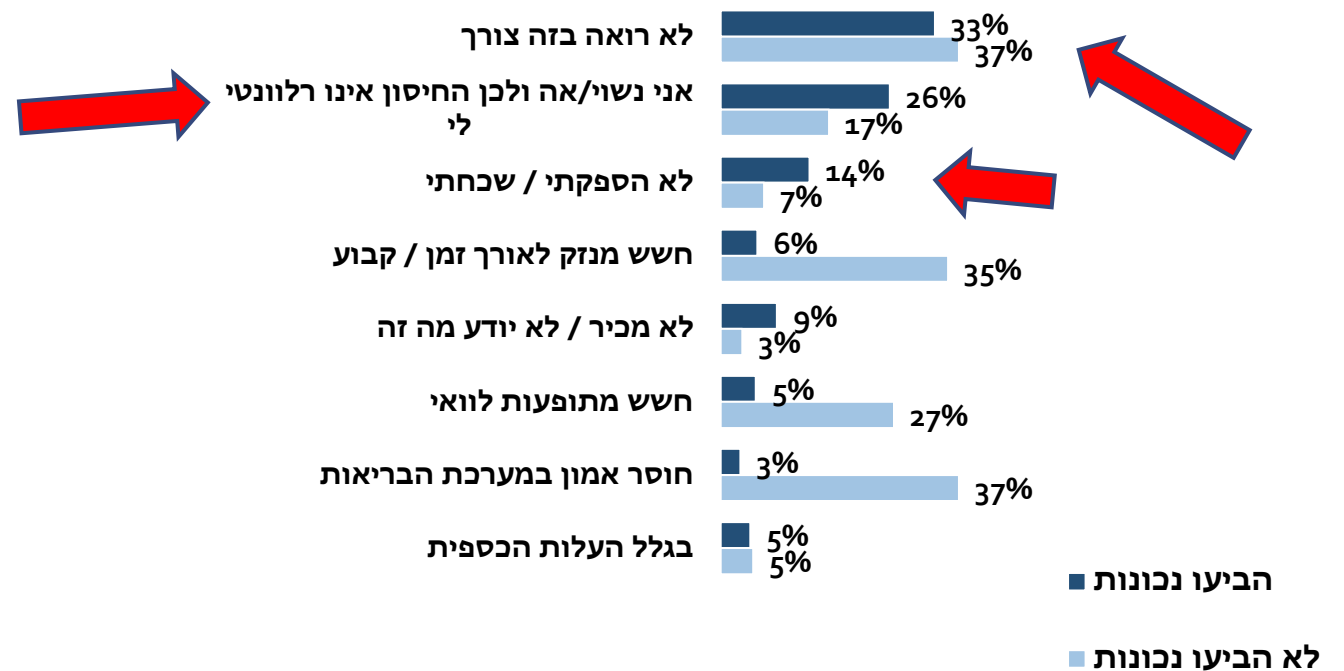
נדרשת הסברה
מותאמת למאפיינים
של כל קהילה

ביצוע חיסון לפפילומה

חסמים לביצוע חיסון לפפילומה

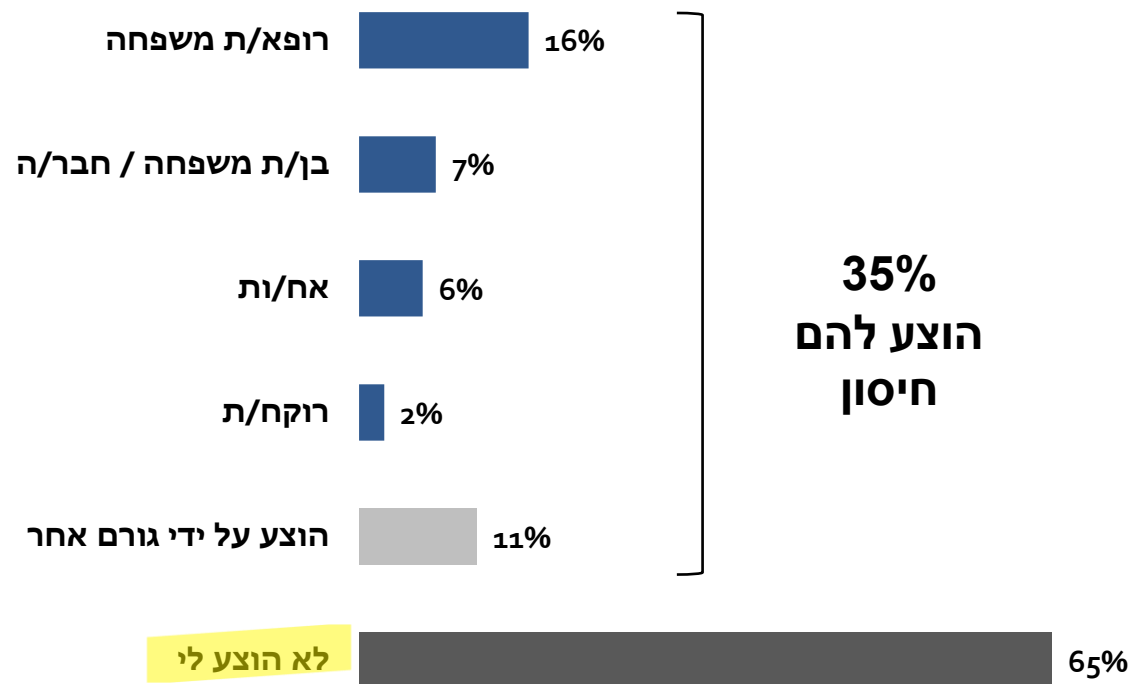
בקרב אלו שלא ביצעו חיסון, N=521
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

גם בקרב מי שהביעו נכונות להתחסן בחיסון נגד סרטן פחות מרבע התחסנו נגד הפפילומה

הצעת גורמים להתחסן לפפילומה

שיעור אלו שהציעו להם חיסון גבוה יותר בקרב נשים (46%, ביחס ל-25% בקרב גברים),
גבוה יותר בקרב גילאי 18-34 (51%, ביחס לכ-20% בקרב גילאי +35) ויורד עם העלייה בדתיות (מ-40% ל-19%).

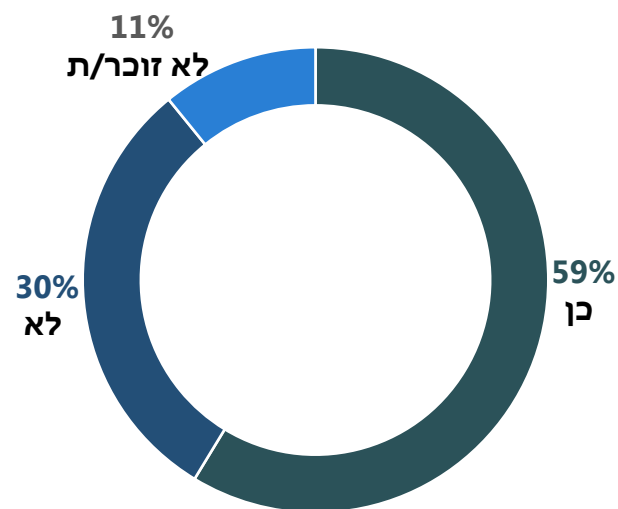
המפתח להצלחה:
יותר פרו-אקטיביות
במפגש עם
הרופא/ה ואח/ות

ביצוע חיסונים מיוחדים לגילאי +60

בקרוב גילאי +60, N=78

ביצוע חיסונים מיוחדים

בקרוב אלו שהוצע להם, N=46

חסמים לביצוע חיסונים מיוחדים

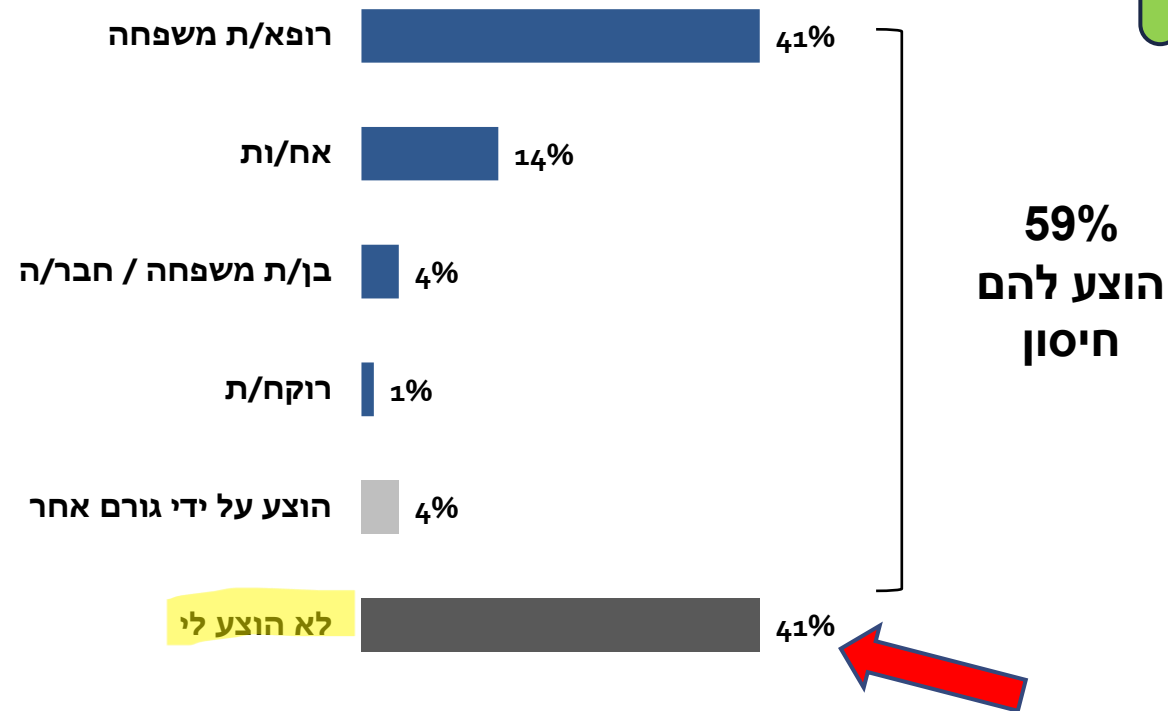
בקרוב אלו שלא ביצעו חיסון, N=14

מעל למחצית מגילאי +60 שהוצעו להם חיסונים מיוחדים גם ביצעו אותם, כאשר החסמים העיקריים לביצוע חיסונים אלו הם חוסר בצורך או אי רלוונטיות וחשש מתופעות לוואי ונזקים.

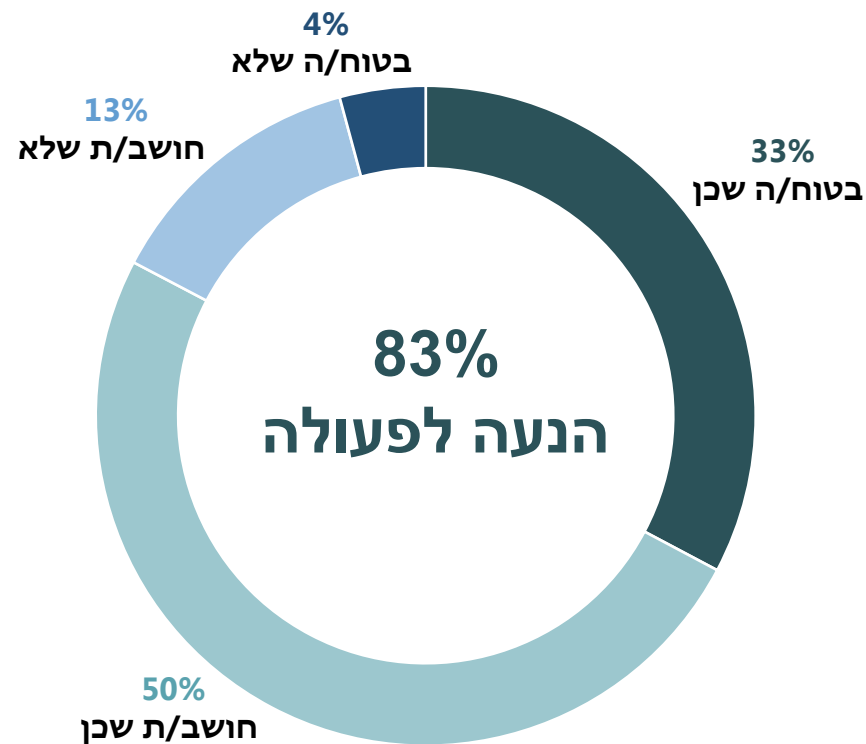
חיסונים לגילאי +60

הצעת גורמים להתחסן בחיסונים מיוחדים לגילאי +60

המפתח להצלחה:
יותר פרו-אקטיביות
במפגש עם
הרופא/ה ואח/ות

הנעה לפעולה להתחסן ולחסן את הילדים

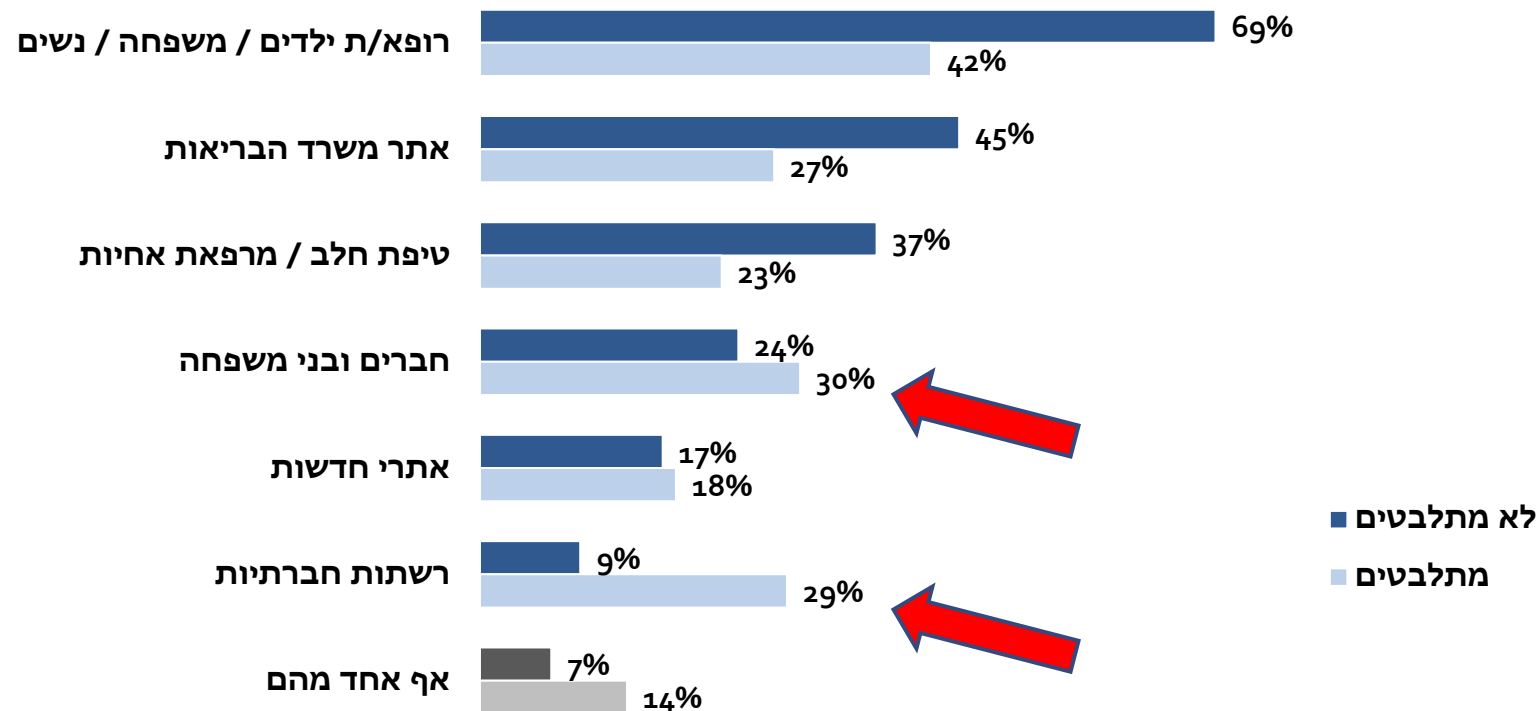

דוגמא אישית היא המסר
החזק ביותר לעידוד
התחסנות

מרבית הציבור מעידים שבמידה והרופא/ה שלהם התחסן/ה או חיסן/ה את ילדיו/ה דבר זה יעודד אותם להתחסן בעצמם או לחסן את ילדיהם.

מקור מידע עיקרי בנושא חיסונים

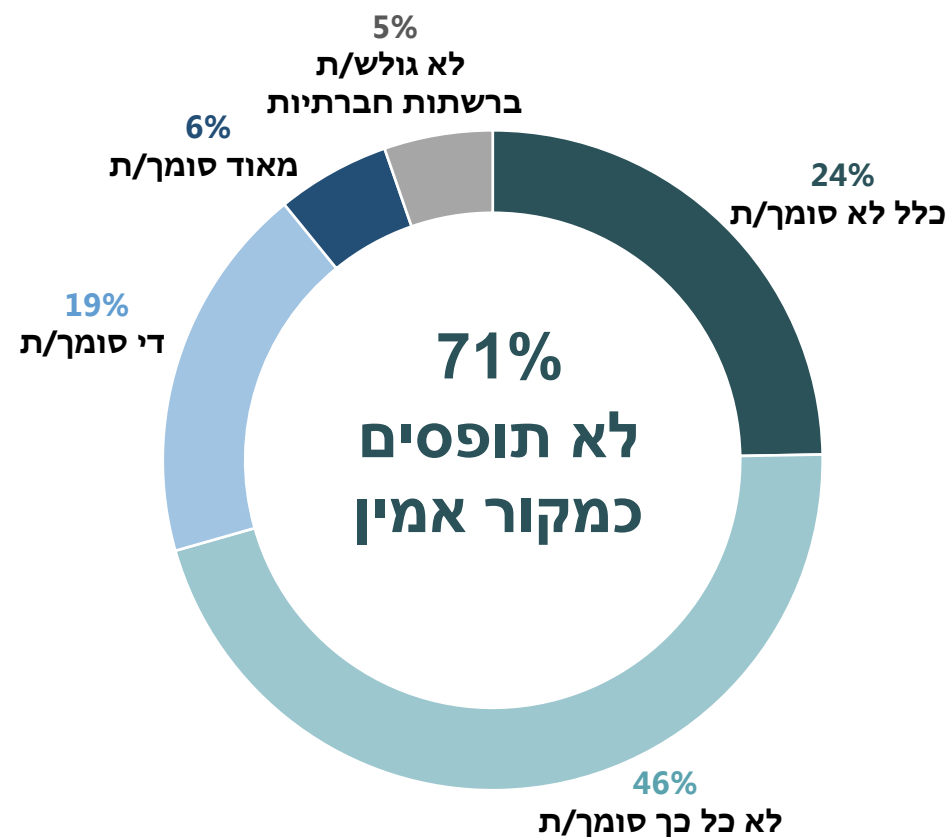
יש להשקיע מאמץ
במקורות המידע
שעליהם מסתמכת
קבוצת המתלבטים

אלו שמתלבטים לגבי חיסונים באופן כללי גם פחות משתמשים בגורמים רשמיים כמקורות מידע ויותר מסתמכים על רשתות חברתיות.

תפיסת הרשתות החברתיות כמקור אמין בנושא חיסונים

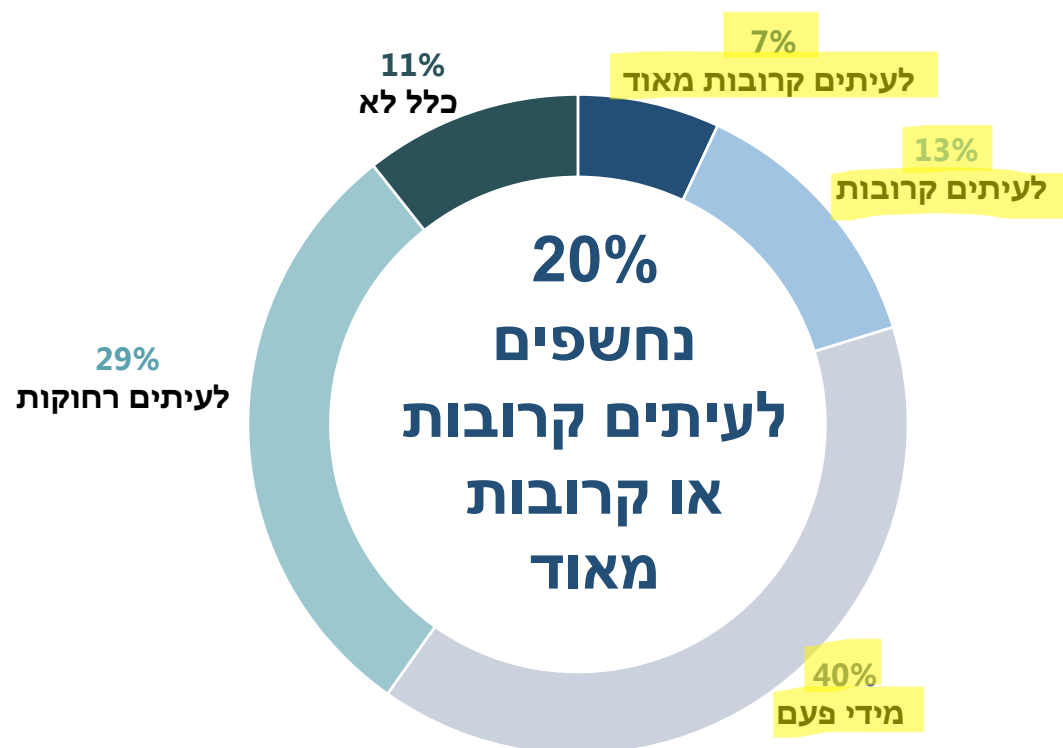
25% תופסים את המידע ברשתות חברתיות כאמין

כרבע מציבור הגולשים ברשתות חברתיות תופסים אותן כמקור אמין בנושא חיסונים

תדירות חשיפה למידע ברשתות חברתיות שטוען שחיסונים אינם בטוחים

בקרב אלו שגולשים ברשתות חברתיות, N=761

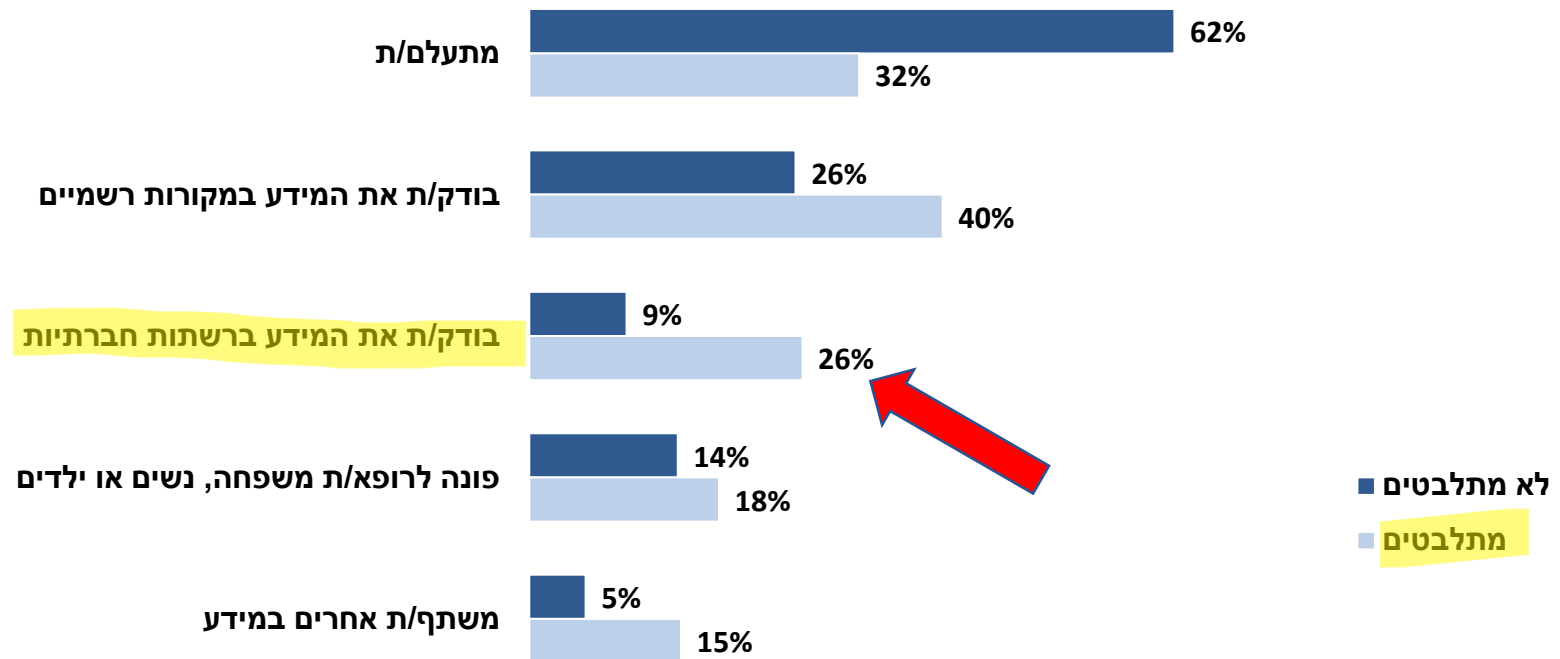

שיעור יחסית גבוה מהציבור נחשף למידע שלילי על חיסונים ברשתות חברתיות

60% מהגולשים ברשתות חברתיות מעידים כי הם נחשפים למידע שטוען שחיסונים אינם בטוחים (20% מהם לעיתים קרובות/קרובות מאוד)

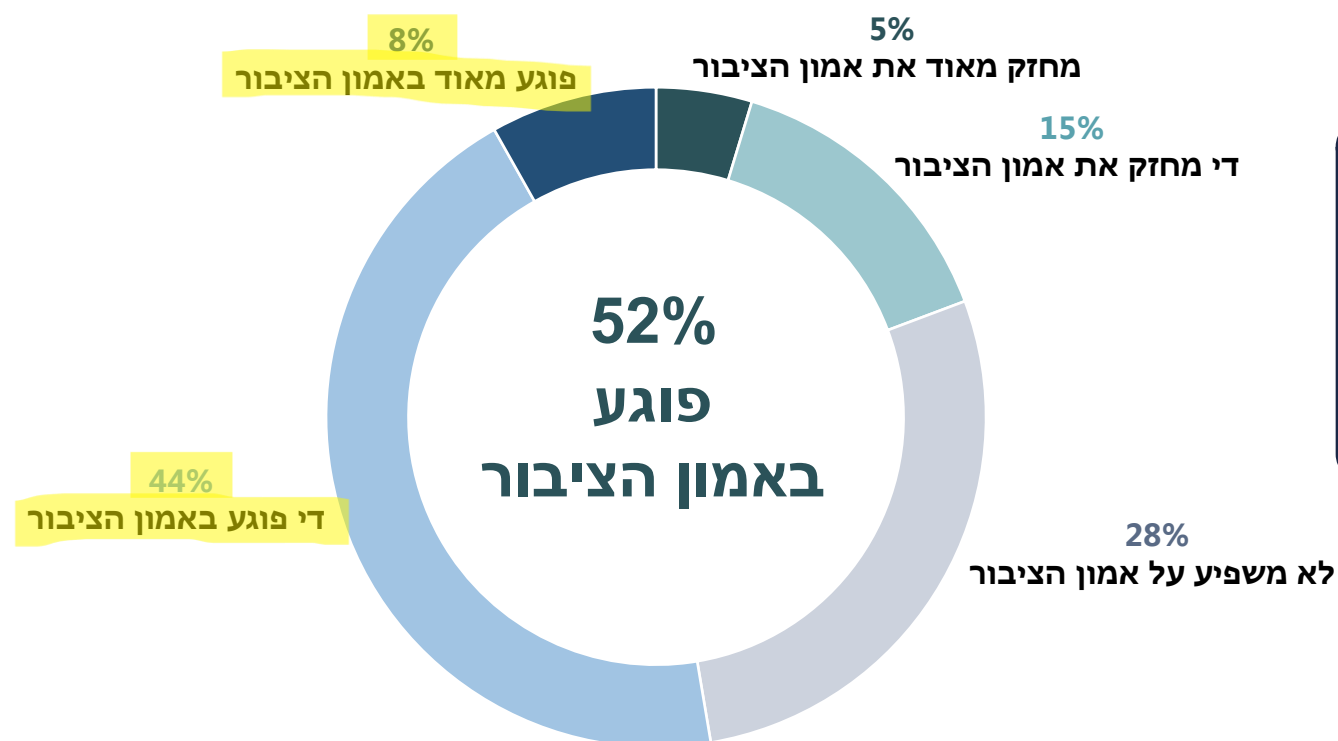
דרך פעולה לאחר חשיפה למידע שטוען שחיסונים אינם בטוחים

פילוח לפי התלבטות לגבי חיסונים
בקרב אלו שנחשפו למידע שטוען שחיסונים אינם בטוחים, N=680

המתלבטים נוטים יותר לבדוק את המידע במקורות רשמיים או ברשתות החברתיות, כמו גם לשתף במידע

השפעת מידע על אי-בטיחות חיסונים על אמון הציבור בממסד הרפואי

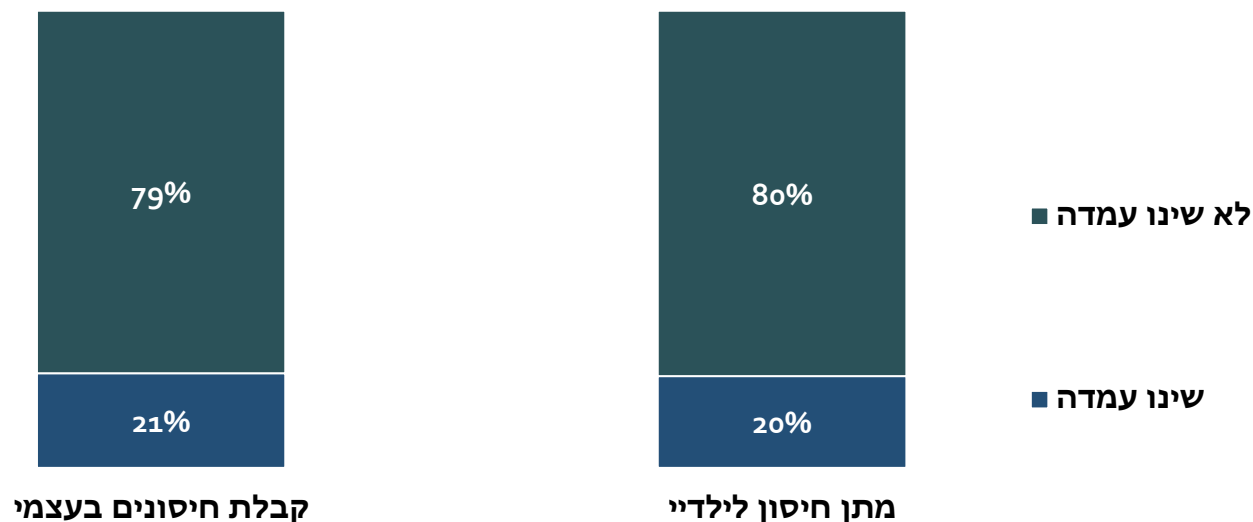

נדרשת תוכנית לאומית
להתמודדות עם פייק ניוז
ודיסאינפורציה במידע
בריאותי

מעל למחצית סבורים שמידע זה פוגע באמון הציבור

שינוי עמדה בעקבות החשיפה למידע שטוען שחיסונים אינם בטוחים

בקרוב אלו שנחשפו למידע שטוען שחיסונים אינם בטוחים, N=680

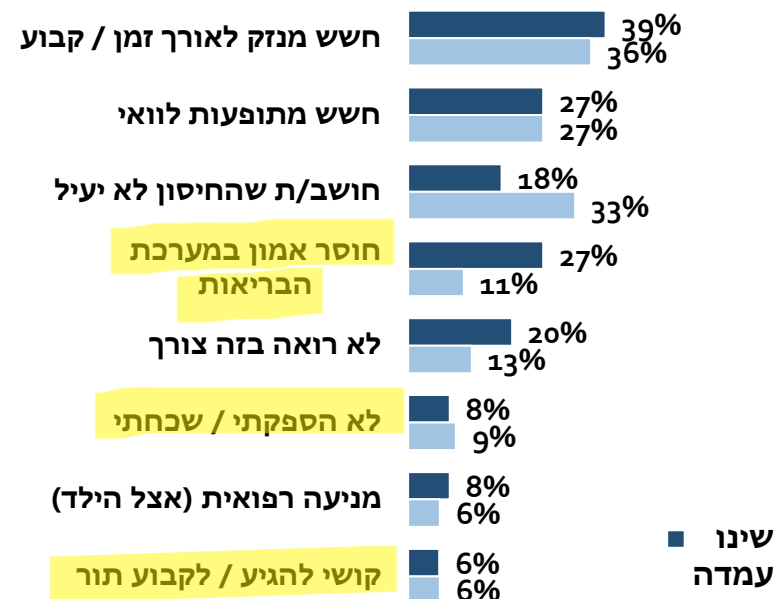
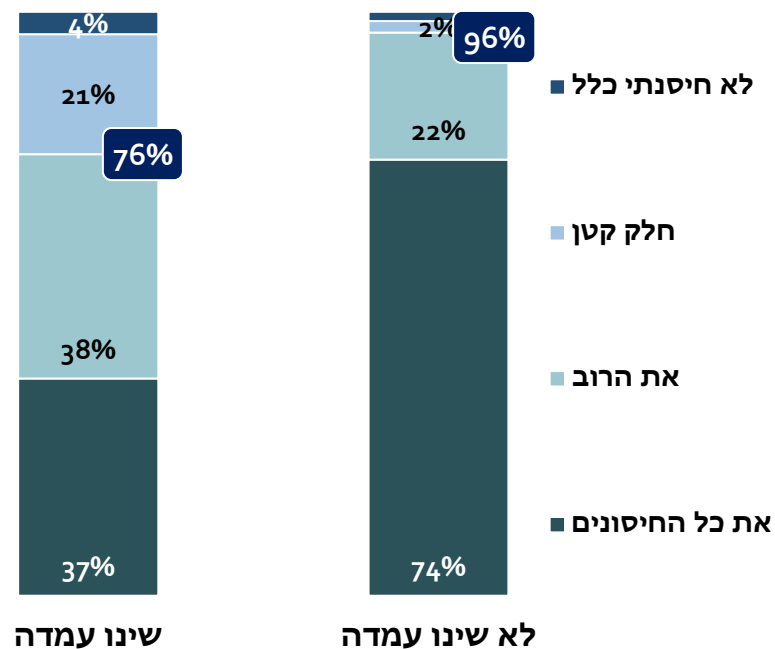
- מרבית אלו שנחשפו ברשתות החברתיות למידע שטוען שחיסונים אינם בטוחים לא שינו את עמדתם בעקבותיו, עם זאת, כחמישית מעידים ששינו את דעתם.
- כשליש מאלו שמתלבטים לגבי חיסונים שינו את דעתם עקב חשיפה למידע מסוג זה ביחס לעשירית בקרב אלו שלא מתלבטים כלל.

ביצוע חיסונים לילדים בהמלצת משרד הבריאות

פילוח לפי שינוי עמדה לגבי מתן חיסונים לילדיי בקרב הורים לילדים עד גיל 18, N=386

חסמים לביצוע חיסונים בהמלצת משרד הבריאות

בקרב הורים לילדים עד גיל 18 שלא חיסנו את ילדיהם לפחות בחיסון אחד, N=129
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

כרבע ממי ששינו את עמדתם לא חיסנו את ילדיהם בכל או ברוב החיסונים המומלצים

נקודות למחשבה

נדרשת תוכנית לאומית
להתמודדות עם פייק
ניוז ודיסאינפורציה
במידע בריאותי

מפספסים שיעור
גבוה של אנשים שהיו
מתחסנים אם היתה
הנגשה טובה יותר

לציבור חסר
מידע!

נדרשת הסברה
מותאמת
למאפיינים של כל
קהילה

המפתח להצלחה:
יותר פרו-אקטיביות
במפגש עם
הרופא/ה ואח/ות

שיעור יחסית גבוה
מהציבור נחשף
למידע שלילי על
חיסונים ברשתות
חברתיות

יש להתמקד
בקבוצת
המתלבטים

'מאבדים' מתחסנים
בגלל מסע מתחסן

דוגמא אישית היא המסר
החזק ביותר לעידוד
התחסנות

נדרש לפשט את
מסע המתחסן

יש להשקיע מאמץ
במקורות המידע
שעליהם מסתמכת
קבוצת המתלבטים

25% תופסים
את המידע
ברשתות
חברתיות כאמין

מסקנות

- **הציבור בישראל מביע אמון גבוה יחסית בחיסונים** – רובו המכריע אינו מתלבט לגבי קבלת חיסונים, תופס את יתרונותיהם כעולים על הסיכונים, ומביע נכונות גבוהה להתחסן גם בעתיד. עם זאת, **לצד הרוב התומך, קיימת קבוצת מתלבטים – קבוצה פגיעה במיוחד להשפעת מידע שגוי.**
- **החשיפה למידע על אי-בטיחות חיסונים ברשתות החברתיות גבוהה**, ולמרות שרוב הציבור אינו תופס את הרשתות כמקור אמין, **המידע בהן משפיע בפועל – בעיקר על מתלבטים** : שליש מהם שינו את עמדתם בעקבות החשיפה.
- **החסמים המרכזיים שצוינו כוללים חשש מתופעות לוואי ונזק, תפיסת החיסון כלא יעיל, ו-חוסר אמון במערכת הרפואית.** תפיסת חוסר היעילות בולטת כחסם רוחבי ומשמעותי גם בקרב מי שאינם מתלבטים.
- **על אף שרוב הציבור הביעו נכונות להתחסן נגד סרטן, רק כחמישית התחסנו בפועל.** הסיבה המרכזית לכך היא היעדר תחושת צורך, ובפועל – **לרוב מי שלא התחסנו לא הוצע החיסון כלל.**

המלצות:

- השקעה במנגנונים שיודעים לזהות ולהגיב בזמן אמת למידע שגוי, חיזוק האמון וביסוס בטיחות החיסונים – מומלץ לשים דגש על חיזוק תפיסת התועלת: להסביר בצורה ברורה מה כל חיסון מונע ומה ההשלכות האפשריות של אי-התחסנות.
- הנגשת מידע ופישוט מסע מתחסן.
- חיזוק אמון הציבור באמצעות העלאת שיעור כיסוי חיסונים אצל צוותים מקצועיים
- לפעול באופן יזום ולהציע חיסונים באופן עקבי ודרך צוותים רפואיים.

תודה רבה

כל הזכויות שמורות - ד"ר עדי ניב-יגודה והאגודה לזכויות החולה